

Dette dokument udgør referat fra møde i Gudenåkomitéen d. 8. marts 2024

Praktisk information om mødet:

Mødested: Vestermølle, Oddervej 80, 8660 Skanderborg. Mødelokale: Laden

Parkering: Gratis. I alt 2 opladere til elbil (type II)

Forplejning: Fuld mødeforplejning.

Varighed: 09.00 – 12.45 (denne dagsorden).

Frokost (12.45 – 13.30) med Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen.

Herefter dialogmøde m. Brugerrådet (13.30 – 15.00; separat dagsorden)

OBS: Der tages et udendørs foto af Gudenåkomitéen i løbet af mødet

Kontaktinformationer til Gudenåkomitéens Sekretariat:

Morten Horsfeldt Jespersen: Sekretariatschef - Gudenåkomitéens Sekretariat
Direkte telefonnummer: 89 70 15 20 / 20 51 75 50. e-mailadresse: mhj@silkeborg.dk

Majbritt Kjeldahl Lassen: Koordinator - Gudenåkomitéens Sekretariat
Direkte telefonnummer: 51 44 49 43. e-mailadresse: makla@silkeborg.dk

Besøgsadresse og hjemmeside: Gudenåkomitéens Sekretariat, Søvej 3, 8600 Silkeborg.
www.gudenaakomiteen.dk

Deltageroversigt

Politisk deltagelse	Repræsentarer
Karen Lagoni (Næstformand)	Randers Kommune
Erling Kvist Andersen	Favrskov Kommune
Steffen Drejer	Viborg Kommune
Rune Kristensen (Formand)	Silkeborg Kommune
Jens Szabo	Skanderborg Kommune
Jeppe Mouritsen	Hedensted Kommune
Niels Basballe (suppleant)	Norddjurs Kommune

Teknisk deltagelse	Repræsentarer
Michael Damm	Randers Kommune
Daniel Lindvig	Viborg Kommune
Jens Albert Hansen	Favrskov Kommune
Morten H. Jespersen (Sekretariatsleder)	Silkeborg Kommune
Mathias U. J. Henneberg	Silkeborg Kommune
Bent Hodde Mortensen	Skanderborg Kommune
Nick Raaholdt Sørensen	Horsens Kommune
Bjarke H. Jensen	Hedensted Kommune
Søren Kepp Knudsen	Norddjurs Kommune
Majbritt Kjeldahl Lassen (koordinator)	Gudenåkomitéens Sekretariat

Afbud	
Lisbeth Torfing	Horsens Kommune

Eksterne oplægsholdere:

Peter Kaarup, Kontorchef for Miljøstyrelsens enhed i Østjylland, deltager som ekstern oplægsholder til orienteringspunktet om naturens tilstand i Gudenåen.

Gunhild Øeby Nielsen, GudenåSamarbejdets Sekretariat, deltager som eksternt oplægsholder til orienteringspunktet om GudenåSamarbejdet.

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden og introduktion til området (09.00 – 09.10)

/v. Rune Kristensen og Jens Szabo

Gudenåkomitéen – punkter vedr. klimatilpasning, natur og miljø og GudenåPlanen

2. Orientering om komitéens møde med Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner d. 9. februar 2024 (09.10 – 09.20)

/v. Rune Kristensen

3. Godkendelse af proces og fælleskommunalt dagsordenpunkt ift. medlemskommunernes kommenteringsmulighed af ”På tværs med vilje (09.20 – 09.25)

/v. Rune Kristensen

4. Orientering om vandmiljøets tilstand i Gudenåen (09.25 – 10.10)

/v. Peter Kaarup

Pause 10 min

5. Orientering om beslutning i Hedensted Kommunen vedr. oprensning af Gudenåen

/v. Jeppe Mouritsen (10.20 – 10.30)

6. Drøftelse og godkendelse af nærmere indhold og videre forløb for GudenåPlanen - Naturplan for Gudenåen og Randers Fjord (10.30 – 11.20)

/v. Mathias Utoft Jørgensen Henneberg

7. Beslutning om nedsættelse af ny følgegruppe (11.20 – 11.35)

/v. Mathias Utoft Jørgensen Henneberg

Pause 25 min – der tages i pausen et udendørs gruppefoto af Gudenåkomitéen.

Gudenåkomitéen – punkter vedr. GudenåSystemets benyttelse

- 8. Orientering om ledig plads i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen (12.00)**
- 9. Beslutning vedr. emnet spiritussejlads (12.00 – 12.10)**
/v. Majbritt Kjeldahl Lassen
- 10. Beslutning om henvendelse til Miljøstyrelsen om revision af Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers (12.10 – 12.25)**
/v. Majbritt Kjeldahl Lassen
- 11. Godkendelse af opdateret tids- og procesplan for arbejdet med sejladsområdet (12.25 – 12.30)**
/v. Majbritt Kjeldahl Lassen
- 12. Orientering fra GudenåSamarbejdet (12.30 – 12.40)**
/v. Gunhild Øeby Nielsen

Gudenåkomitéen – øvrige punkter

- 13. Orientering om regnskab for Gudenåkomitéen og sejladsområdet 2023 (12.40 – 12.45)**
/v. Morten Horsfeldt Jespersen
- 14. Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter (12.45)**
- 15. Godkendelse af aktivitetsplan (12.45 – 12.50)**
/v. Morten Horsfeldt Jespersen
- 16. Eventuelt (12.50)**
/v. Rune Kristensen

Frokost (12.50 – 13.30) m. Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen forud for dialogmøde. Se separat dagsorden for komitées aktive rolle i dialogmødets afvikling kl. 13.30 – 15.00.

Oversigt over bilag

Nr.	Titel på bilag
1	Referat fra møde ml. Gudenåkomitéen og Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner d. 09.02.2024_final
2	På Tværs med Vilje – til kommentering i Gudenåkomitéens medlemskommuner
3	Udkast til fælleskommunalt dagordenspunkt om kommentering af ”På tværs med Vilje” – pejlemærker for Gudenåkomitéens arbejde
4	Rundsendt information fra Hedensted Kommune ang. overvejelser om at fjerne aflejringer i den øvre del af Gudenåen_19.02.2024
5	Udkast til sagstekst til byrådsbeslutning om Gudenåplanen
6	Grønlandsk Landsretsdom om spiritussejlads_2023
7	Forslag til udfasning af sejlads på fossile brændstoffer - 2 etaper
8	Forslag til opdateret tids-og procesplan for arbejdet med sejladsområdet i den resterende funktionsperiode
9	Regnskab – Gudenåkomitéen 2023
10	Regnskab – Sejladsområdet 2023
11	Justesens Plæne

Punkt 1. Godkendelse af dagsorden og introduktion til området

Gudenåkomitéens møder placeres rundt om i medlemskommunerne. Denne gang afvikles mødet i Skanderborg. Efter dagsordenens godkendelse giver Jens Szabo en introduktion til området i relation til opgaverne i Gudenåkomitéen med fokus på emner for dagens møde.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- dagsordenen til Gudenåkomitéens møde 8. marts 2024 godkendes.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 2. Orientering om komitéens møde med Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner d. 9. februar 2024

Baggrund

Gudenåborgmestrene anbefalede d. 19. september 2022 komitéen at arbejde videre med konkrete anbefalinger på klimatilpasningsområdet, og udtrykte samtidigt ønske om at blive holdt orienteret om fremdriften af Gudenåkomitéens arbejde på området.

Komitéen har besluttet at afrapportere minimum én gang årligt samt at den skriftlige orientering i 2023 skulle suppleres med en invitation til et møde d. 9. februar 2024 ml. Gudenåkomitéen og Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner.

Sekretariatets bemærkninger

Der var repræsentation på borgmesterniveau fra alle Gudenåkomitéens 8 medlemskommuner. I alt deltog 13 politikere.

På mødet blev Borgmestrene orienteret om, at komitéen arbejder med mere end blot klimatilpasning.

Komitéen arbejder helhedsorienteret og går efter løsninger, der sammentænker flere indsatser indenfor både vådområder, hensynet til lodsejer, genopretning af natur og fokus på den rekreative ådalsudnyttelse. Komitéen arbejder for ekstern finansiering til projektet GudenåPlanen.

Formanden samler op på mødet.

Bilag

Bilag 1. Referat fra møde ml. Gudenåkomitéen og Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner d. 09.02.2024_final

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 3. Godkendelse af proces og fælleskommunalt dagsordenpunkt ift. medlemskommunernes kommenteringsmulighed af ”På tværs med vilje”

Baggrund

I perioden november 2022 – november 2023 har Gudenåkomitéen og VOS Randers Fjord arbejdet med fokusemner i pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje, der sætter ord på og ambitioner for det tværkommunale politiske arbejde i indeværende funktionsperiode.

Alle emnerne (* *Sammen om en ren Randers Fjord* * *Klimatilpasning* * *Gudenåens benyttelse* * *Natur og Miljø* * *Synlighed, vidne og indflydelse*) er nu gennemarbejdet tværkommunalt. Siden sidste komitémøde er ”På tværs med Vilje” er nu gennemarbejdet, de ønskede rettelser indført ligesom der er indsat et nyt, og længere forord.

Dermed er materialet klart til at blive til medlemskommunerne til kommentering.

Sekretariatets bemærkninger

Der er udarbejdet et udkast til et fælles dagsordenpunkt (bilagt) til anvendelse i sagsfremstillingen om ”På tværs med vilje” i medlemskommunerne.

I løbet af 2023 smeltede pejlemærkerne for en stor dels vedkommende ind i ambitionerne om GudenåPlanen, som er omdrejningspunktet for den planlagte politiske konference i 2024 (se senere dagsordenpunkter herom). Derfor indeholder udkastet det fælles dagordenspunktet også en opfordring til at deltage lokalpolitisk heri.

Forslag til proces for kommenteringsmulighed: Det anbefales, at kommunerne har haft mulighed for at forholde sig til Gudenåkomitéens ambitioner i ”På tværs med Vilje” inden konferencen 6. september 2024. Kommentarer skal være Gudenåkomitéens Sekretariat i hænde før komitéens sommermøde 21. juni 2024, hvor Sekretariatet dagsordensætter en opsamling på indkomne kommentarer.

Bilag

Bilag 2. På Tværs med Vilje – til kommentering i Gudenåkomitéens medlemskommuner

Bilag 3. Udkast til fælleskommunalt dagordenspunkt om kommentering af ”På tværs med Vilje” – pejlemærker for Gudenåkomitéens arbejde

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen godkender sekretariatets forslag til proces for indhentning af kommentarer blandt medlemskommunernes til ”På tværs med vilje”.
- Gudenåkomitéen godkender udkast til det fælles dagsordenpunkt om ”På tværs med vilje”

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 4. Orientering om vandmiljøets tilstand i Gudenåen

Baggrund

”På tværs med vilje” angiver i pejlemærket Natur og Miljø, at komitéen vil ”*få et opdateret overblik over naturens tilstand lokalt ved at invitere Miljøstyrelsen til at give oplæg om den nyeste viden om Gudenåen og Randers Fjordoplandet ift. NOVANA data*”.

Som følge heraf er Miljøstyrelsen inviteret til at give et oplæg om Gudenåen.

Der vil til det kommende heldagsmøde i VOS Randers Fjord komme et oplæg om Randers Fjord.

Sekretariatets bemærkninger

Miljøstyrelsen er ansvarlig for NOVANA data og overvågning, tilstandsvurdering og målopfyldelse (kemisk tilstand) ift. miljøfremmede stoffer.

Komitéen vil på mødet få et indblik i Gudenåens nuværende tilstand – både miljømæssigt, kemisk og biologisk (herunder om der er arter, man har særligt opmærksomhed på beskyttelsesmæssigt eller invasivt).

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Indstilling godkendt.

Oplægget eftersendes til Gudenåkomitéen

Punkt 5. Orientering om beslutning i Hedensted Kommune vedr. oprensning af Gudenåen

Baggrund

Jeppe Mouritsen, Hedensted Kommune, orienterer om beslutning i kommunen vedr. oprensning af Gudenåen.

Bilag

Bilag 4: Rundsendt information fra Hedensted Kommune ang. overvejelser om at fjerne aflejringer i den øvre del af Gudenåen_19.02.2024

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 6. Drøftelse og godkendelse af nærmere indhold og videre forløb for GudenåPlanen - Naturplan for Gudenåen og Randers Fjord

Baggrund

Komiteéen drøftede og besluttede d. 17. november 2023 en visionstekst samt 4 strategiske indsatsområder til GudenåPlanen:

Gudenåen og Randers Fjord er en levende åre hvor vandhåndtering, naturbevaring, biodiversitet, rent vandmiljø og friluftsliv er kernefunktioner.

GudenåPlanen skal være eksemplet på fremtidens blågrønne korridor set i et langsigtet og bæredygtigt perspektiv hvor vi arbejder med, og ikke mod vandet & hvor der skabes plads til natur og biodiversitet.

Med GudenåPlanen er der skabt en ambitiøs plan som gør Gudenådalen og Randers Fjord til en robust model for, hvordan vi kan tilpasse os og tackle nutidens udfordringer og fremtidens forandringerne på en helhedsorienteret og langsigtet måde.

Med GudenåPlanen sættes fokus på at rammevilkår skal kunne understøtte og muliggøre en transformation af ådalene så natur- og miljømål kan nås, hvor friluftslivet styrkes og hvor arealanvendelsen transformeres til nye former og muligheder.

Strategiske indsatsområder:

- Klimarobust ådal
- Friluftslivs kerneområde
- Mere og bedre natur
- Rent vandmiljø og Ren Randers fjord.

Fredag d. 9. februar 2024 havde Gudenåkomitéen møde med borgmestrene for at fremlægge tankerne for en Gudenåplan. Der var opbakning fra borgmestrene til arbejdet og Gudenåkomitéen blev samtidig bedt om at fremrykke procesplanen, så der kunne nå at komme budgetforslag for udarbejdelse af Gudenåplanen til med til budgetforhandlinger i kommunerne i 2024.

Sekretariatets bemærkninger

Gudenåplanens strategiske indsatspunkter skal nærmere konkretiseres og defineres til mødet. Der vil på mødet gives en status for hvert indsatsområde ift. hvordan ser det ud i dag. Samtidig gives der et bud på hvilket indsats, som vil være relevante at sætte fokus på. Dette skal dermed give et

indblik i hvad udgangspunktet er for derigennem at kunne drøfte de politiske målsætninger ved en Gudenåplan. Relevante bilag vil blive sendt ud forud for mødet, så der er mulighed for at kigge på det inden mødet.

Ud fra tilbagemeldingen fra borgmestrene om at fremrykke processen er der lavet et bedste skøn for nødvendig økonomi til at udarbejde Gudenåplanen samt forslag til fordelingsnøgler. Dette skal indarbejdes i sagen til byrådene, så Komitéen skal derfor træffe beslutning om forslag til økonomi og fordelingsnøgle.

Der er udarbejdet et forslag til dagsordenspunkt til byrådene til beslutning om Gudenåplanen (bilagt). Det foreslås, at sagen forelægges byrådene til maj 2024.

Bilag

Bilag 5. Udkast til sagstekst til byrådsbeslutning om Gudenåplanen

Oplæg om Gudenåplanen fremsendes til Gudenåkomitéen forud for mødet d. 8. marts 2024.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- de strategiske indsatspunkter og politiske ambitioner om Gudenåplanen godkendes
- økonomi og fordelingsnøgle om Gudenåplanen godkendes
- udkast til sagstekst til byråd ift. beslutning om Gudenåplanen godkendes

Beslutning

Indstillingens dot 1 godkendt, idét bemærkninger fremsat på mødet indarbejdes.

Indstillingens dot 2 godkendt, idét GudenåSamarbejdets økonomiske model i en modificeret udgave anbefales.

Indstillingens dot 3 godkendt, idét bemærkninger fremsat på mødet indarbejdes.

Punkt 7. Beslutning om nedsættelse af ny følgegruppe

Baggrund

Gudenåkomitéen besluttede på møde d. 17. november 2023 at opløse Gudenåkomitéens Klimatilpasningsfølgegruppe. Sekretariatet orienterede følgegruppen om komitéen beslutning pr. mail d. 23. november 2023, og har desuden fjernet formuleringen ”*forsætte dialogen med Gudenåkomitéens Klimatilpasningsfølgegruppe* fra pejlemærket om klimatilpasning i ”På tværs med vilje”.

Sekretariatet skulle til dette møde komme med et oplæg til en ny, generel følgegruppe som kunne have et større fokus på det lokale aspekt.

Komitéen skal efter beslutning af ny følgegruppe, drøfte samarbejdsformen med det nye forrum.

Sekretariatets bemærkninger

Sekretariatet foreslår en todelt model, bestående af en videnskabelig arbejdsgruppe og lokale grupper.

Den videnskabelig arbejdsgruppe bruges til at sparre/levere videnskabeligt input til GudenåPlanen. Det foreslås, at en videnskabelig arbejdsgruppe kan komme i funktion første gang efter den politiske konference, hvor gruppen kan gennemgå første udkast til GudenåPlanen og komme med anbefalinger ind til planen. Herefter kan vidensgruppen inviteres ind en gang årligt til oplæg og sparring.

Herunder oplistes forslag til emner som den videnskabelige arbejdsgruppe foreslås at dække, samt forslag til personer, som der vil kunne tages kontakt til for at høre om det er interesse i at deltage:

- *Planlægning, landskaber, klimatilpasning*
Forslag: Henrik Vejre (KU)
- *Fremtidsscenerier, samfundskontekst:*
Forslag: Tage Duer (Concito)
- *Landbrugets rolle og muligheder*
Forslag: Irene Asta Wiborg (SEGES)
- *Naturforbedring og forøgelse*
Forslag: Signe Normand (AU)
- *Forbedret vandmiljø*
Forslag: Jens Würgler (AU)

- *Friluftsliv*

Friluftsliv spænder bredt. Det kan være relevant at invitere forskellige videnspersoner alt efter hvilken vinkel, komitéen ønsker belyst

Forslag:

Turisme - Janne Liburd (SDU), Jacob Kirkegård Larsen (Dansk Kyst- og Naturturisme)

Landdistriktsudvikling - Egon Noe (SDU)

Friluftsliv generelt - Winnie Grosbøll (Friluftsrådet)

Lokalinddragelse foreslås varetaget i de enkelte kommuner gennem eksempelvis kommunernes Grønne Råd eller specifikt nedsatte grupper geografisk matchende GudenåPlanens 5 delområder. Lokalinddragelse kommer i spil, når de overordnede rammer for planen er fastlagt.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen beslutter at nedsætte en videnskabelig arbejdsgruppe

Beslutning

Indstilling godkendt.

Gruppen benævnes ”Gudenåplanens følgegruppe”. Miljøstyrelsen/miljøministeriet foreslået som medlem.

Gruppen kan udvides efter behov.

Punkt 8. Orientering om ledig plads i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen

Baggrund

Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen (herefter Brugerrådet) kan have maksimalt 20 medlemmer. Sekretariatet har modtaget en udmeldelse fra Randers Motorbådsklub, og der er dermed en enkelt ledig plads i Brugerrådet.

Sekretariatets bemærkninger

Brugerrådets funktionsperiode følger den kommunale funktionsperiode – dvs. der er 2 år tilbage med det nuværende Brugerråd.

Sekretariatet har tilpasset Brugerrådets informationsside, så det offentlig fremgår, at 19 af i alt 20 pladser er besatte samt at man kan sende en ansøgning til Sekretariatet om at komme i betragtning til den sidste, ledige plads. Proceduren herfor er ligeledes beskrevet.

Det er Gudenåkomitéen, der nedsætter Brugerrådet, og komitéen vil følgelig blive præsenteret for evt. ansøgninger om den ledige plads. Selv om Brugerrådet er bredt sammensat, er der forsat grupper, der ikke er repræsenteret fx sejlene på SUP board.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 9. Beslutning vedr. emnet spiritussejlads

Baggrund

Komitéen har gennem længere tid haft fokus på spiritussejlads i ikke-beviskrævende motoriserede fartøjer. Nuværende lovgivning fastsætter alene en fast promillegrænse (0,5‰) såfremt det motoriserede fartøj kræver et uddannelsesbevis at føre fx speedbåds-certifikat – dvs. samme promillegrænse som for spirituskørsel på land. Hvis båden ikke kræver et bevis at føre, er der ingen fast promillegrænse. Fartøjet skal da blot kunne føres fuldt forsvarligt.

Gudenåkomitéen vil jf. pejlemærket ”Gudenåens benyttelse” i hæftet ”På tværs med vilje” arbejde for en fast promillegrænse for alle motoriserede fartøjer.

Nuværende lovgivning på området har ført til flere henvendelser fra komitéen til hhv. Erhvervsministeren og Søfartsstyrelsen ([se henvendelserne på komitéens hjemmeside](#)).

I seneste svarskrivelse fra Erhvervsministeren (fremsendt til Gudenåkomitéen d. 30. juni 2023) noterer ministeren sig, at visse politikredse oplever vanskeligheder med håndhævelsen af reglerne vedr. spiritussejlads i de fritidsfartøjer, der kan sejles uden uddannelsesbevis, og Søfartsstyrelsen derfor følger området tæt. Emnet spiritussejlads har ikke været forfulgt siden i Gudenåkomitéen.

Sekretariatets bemærkninger

I december 2023 afsagde den Grønlandske Landsret en principiel dom om spiritussejlads. En person blev stoppet i en lille gummibåd m. påhængsmotor med en promille på 1,77. Den grønlandske Landsret kendte manden skyldig. Dermed sidestilles spiritussejlads med spirituskørsel i Grønland.

Da sagen er principiel, forventer anklagemyndigheden, at det vil lette politiets arbejde for at løfte bevisførelsen i lignende sager fremover.

Selv om Grønland er en del af rigsfællesskabet, er der separat lovgivning på området. Den afsagte landsretsdom, der sidestiller spiritussejlads med spirituskørsel i Grønland, har ingen retsvirkning i Danmark. Den afsagte dom flugter imidlertid med komitéens holdning til emnet.

Bilag

Bilag 6. Grønlandsk Landsretsdom om spiritussejlads_2023

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen beslutter om den Grønlandske landsretsdom giver anledning til at genoptage komitéens fokus på emnet spiritussejlads

Beslutning

Indstilling godkendt.

Gudenåkomitéen sender en fornyet henvendelse til Erhvervsministeren.

Punkt 10. Beslutning om henvendelse til Miljøstyrelsen om revision af Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers

Baggrund

I Gudenåkomitéens pejlemærkehæfte ”På tværs med vilje” angiver komitéen at ville arbejde for retningslinjer for elmotorbådssejlads. På komitémøde 17. november 2023 var der enighed om at arbejde videre med en omstilling af motorbådssejlads til fossilfri sejlads inden for en årrække. Det blev besluttet, at der på indeværende møde skulle præsenteres et forslag til implementeringsplan, herunder gerne et forsøgsområde til fossilfri sejlads.

Sekretariatets bemærkninger

Gudenåkommunernes sejladsteknikere har arbejdet med komitéens ønsker ift. fossilfri motorsejlads.

Sejlads er dobbeltreguleret. Sejladsbekendtgørelsen¹ regulerer ikke-erhvervsmæssig sejlads (lovmæssigt ophæng: Naturbeskyttelsesloven), mens vandløbsregulativerne² regulerer al sejlads (lovmæssigt ophæng: Vandløbsloven). Lovgivningen til regulering af sejlads stammer fra en tid hvor rekreativ sejlads og vandnært friluftsliv ikke var den mest dominerende aktivitet i GudenåSystemet, som det er tilfældet nu og forventeligt vil være det fremover.

Sejladsteknikergruppen vurderer, at der pt. ikke er lovhjemmel til at regulere fremdriftsmidlet til motorbåde i Gudenåsystemet - hverken i eksisterende vandløbs(sø)regulativer eller i sejladsbekendtgørelsen; heller ikke selv om det kun er i et forsøgsområde.

Det er heller ikke juridisk muligt at anvende et differentieret gebyr for den lovpligtige registrering af motorbåde, da der ikke er forskel i sagsbehandlingen tilknyttet hhv. forbrændingsmotor/elmotor i Gudenåkommunernes fælles registreringsordning (sejladsbekendtgørelsens §7).

Komitéens ønske om fossilfri motorbådssejlads vurderes at kræve ny lovgivning samt efterfølgende sagsbehandling efter habitatlovgivningen³. Der vurderes at være 3 muligheder:

- Synkronisere sejladsbestemmelserne ifm. revisioner af nugældende vandløbs(sø)regulativer,
- udarbejde et/flere fælleskommunalt sejladsregulativ(er) (nyt tiltag),
- anmode Miljøstyrelsen om revision af sejladsbekendtgørelsen

Ovenstående er ressourcekrævende og ikke ofte forekommende processer. Derfor anbefales alle sejladsemner komiteen har arbejdet med, og ikke kun fossilfri motorbådssejlads, indarbejdet.

¹ [Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers](#)

² [Regulativer for GudenåSystemet - samlet på Gudenåkomitéens hjemmeside](#)

³ En habitatvurdering ville skulle se på den kumulative påvirkning af al sejlads ift. et nul-scenarie (sejlads ikke tilladt), hvilket ikke kan udelukkes at påvirke den mulige sejladsmængde.

Komitéen anbefales at rette henvendelse til Miljøstyrelsen med ønske om bekendtgørelsesrevision.

En bekendtgørelsesrevision anbefales over regulativarbejde, idet;

- Naturbeskyttelseslovens formål er dels at beskytte naturen, dels at tilgodese befolkningens friluftsliv. Modsat Vandløbsloven indgår friluftslivets interesser altså her som en del af formålet. Borgerhensyn skønnes lettere varetaget i bekendtgørelsen (naturbeskyttelsesloven)
- Langt størstedelen af sejladsen i Gudenåsystemet er ikke-erhvervsmæssig.
- Miljøstyrelsen er primus motor på bekendtgørelsesrevisionen. Ressourceforbruget i kommunerne forventes at være mindre end ved tilsvarende regulativarbejde
- Der er mulighed for borgerinddragelse via Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
- Bekendtgørelsen giver mulighed for udarbejdelse af ordninger/forskrifter
- Sejladsens indflydelse på omgivelserne i Gudenåsystemet er ikke vurderet for et større areals vedkommende. Udgifter til undersøgelser tilfalder som udgangspunkt ikke kommunerne ifm. en bekendtgørelsesrevision, men styrelsen kan muligvis anmode om at nogle undersøgelser foretages af kommunerne. Ved regulativarbejde tilfalder udgifterne med sikkerhed kommunerne.

Miljøstyrelsen vurderer om ønsket om bekendtgørelsesrevision imødekommes (helt/delvist) eller ej.

Indfasning

Aht. omstillingen til fossilfri motorbådssejlads anbefales tidlig information til de motorbådssejlende om ambitionerne på området (aht. indkøb af elmotorer, klargøring af ladefaciliteter).

Udarbejdelse og vedtagelse af ny lovgivning om fossilfri motorbådssejlads forventes at være en flerårig proces. Når lovgivningen er på plads, kan den imidlertid implementeres.

Er lovgivningen på plads inden for en kortere årrække (2-3) år, kan den fx indfases i 2 etaper, hvor etape nr. 1 træder i kraft efter 2-3 år (hvor der er mindst sejlads og påvirkningen på naturen vurderes mest skadeligt), mens etape nr. 2 (hvor der er mest sejlads) træder i kraft yderligere 2 år herefter - se kortbilag. Tager det længere tid at få lovgivningen på plads end samlet set 4-5 år, kan det overvejes at undlade en etapevis indfasning, da der vil have været tid til omstillingen. En etapevis indfasning medfører forventeligt ændringer i IT-systemet sejlads.paagudenaen.dk og forskriften til registreringsordningen. Dertil kommer en midlertidig forskelsbehandling, da en motorbådsregistrering i en periode vil give nogle (de el-sejlende) sejladsadgang til hele systemet og andre (sejlende på fossile brændstoffer) en mindre adgang for det samme registreringsgebyr. Dette vil ikke være tilfældet, hvis en ny lovgivning gælder hele systemet fra en given dato.

Synliggørelse af ambitionerne om fossilfri motorbådssejlad.

Selv om det med nuværende lovgivning ikke er muligt at udpege et offentligt tilgængeligt forsøgsområde til fossilfri motorbådssejlad, kan man synliggøre ambitionerne om fossilfri motorbådssejlad i Gudenåsystemet frem til ny lovgivning er på plads ved at forelå at en andel af de kommunale bådpladser kunne overvejes at forbeholdes både m. elmotor. På denne måde synliggøres ambitionen i flere kommuner på samme tid. Arealet vil dog ikke være samlet.

Bilag

Bilag 7: Forslag til udfasning af sejlad på fossile brændstoffer - 2 etaper

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen beslutter at anbefale kommunerne, at Gudenåkomitéen retter henvendelse til Miljøstyrelsen med ønsket om en revision af bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlad og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers.

Beslutning

Indstillingen ikke godkendt.

Gudenåkomitéen retter direkte henvendelse til Miljøstyrelsen.

Gudenåkomitéen orienterer kommunerne om processen ifm. henvendelsen om ”På tværs med vilje”.

Til det kommende komitémøde fremlægger Sekretariatet forslag til henvendelse til Miljøstyrelsen.

Punkt 11. Godkendelse af opdateret tids- og procesplan for arbejdet med sejladsområdet

Baggrund

Gudenåkomitéen har som opgave at følge udviklingen i den rekreative anvendelse af vandsystemet og de vandnære arealer. I Gudenåkommunerne oplever man at skulle vurdere på nye sejladsaktiviteter og fartøjstyper – ønsket om at anvende vandfladen til fritidsliv er stort og mangfoldigt, men samtidigt skal Gudenåens natur og miljø beskyttes.

Komitéen vedtog d. 18. november 2022 en tids- og procesplan for arbejdet med sejladsområdet. Frem til nu har komitéen hørt om den sejladsregulerende lovgivning, fået overblik over hvad der pt. reguleres/ikke reguleres sejladsmæssigt i Gudenåsystemet, set fartøjstypeeksempler, bestilt forslag til sejladsaktivitetszoner, samt hørt om mulighederne ift. omstilling til fossilfri motorbådssejlad.

Drøftelser i løbet af funktionsperioden om fremtidens rekreative Gudenå med udgangspunkt i tids- og procesplanen kunne danne grundlag for synet bag en fælleskommunal administrationspraksis for sejladsområdet, og der var lagt op til evt. at se på nye forskrifter i medfør af sejladsbekendtgørelsen. Komitéens ambitionsniveau overstiger imidlertid på flere områder hvad nye forskrifter og en ny administrationspraksis kan rumme; det fordrer ny lovgivning (jf. tidligere dagsordenspunkt).

Sekretariatets bemærkninger

Imens et lovgivningsmæssigt arbejde pågår, er der forsat sejladssemner at drøfte. Der udestår eksempelvis fortsat en nærmere drøftelse af fartøjstyper, af faciliteter til de sejlende osv.

Bilagt er forslag til opdateret tids- og procesplan for Gudenåkomitéens arbejde med sejladsområdet i den resterende funktionsperiode.

Bilag

Bilag 8. Forslag til opdateret tids- og procesplan for arbejdet med sejladsområdet i den resterende funktionsperiode

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen godkender forslaget til en opdateret tids- og procesplan for arbejdet med sejladsområdet i den resterende funktionsperiode

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 12. Orientering fra GudenåSamarbejdet

Baggrund

Siden GudenåSamarbejdet i 2016 blev flyttet fra Gudenåkomitéen til et Borgmesterforum, har GudenåSamarbejdet løbende holdt Gudenåkomitéen orienteret om GudenåSamarbejdets aktiviteter. Det skyldes de mange snitflader til Gudenåkomitéens fokus på benyttelse og beskyttelse af den rekreative brug af åen. GudenåSamarbejdets koordinator har derfor én gang årligt orienteret om status på aktiviteter og nye planer.

Pt. arbejder Gudenåkomitéen endvidere på hæftet med pejlemærker for indeværende funktionsperiode ”På tværs med Vilje”, hvor ét af pejlemærker (under ”Gudenåens benyttelse”) er ”at styrke kontakten til og koordineringen med GudenåSamarbejdet”.

Bemærkninger

GudenåSamarbejdets koordinator vil kort orientere om aktuelle snitflader herunder fællesmøder mellem Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe og GudenåSamarbejdets faglige styregruppe og præsentere den nye hjemmeside i relation til Gudenåkomitéens arbejdsområder.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orientering til efterretning

Beslutning

Indstilling godkendt.

GudenåSamarbejdet inviteres ind til et møde sidst på året.

Punkt 13. Orientering om regnskab for Gudenåkomitéen og sejladsområdet 2023

Baggrund

Regnskabet for hhv. Gudenåkomitéen og Sejladsområdet underlægges revision i Silkeborg kommune. Gudenåkomitéen orienteres hermed om resultatet for 2023.

Sekretariatets bemærkninger

Regnskab for Gudenåkomitéen 2023

Gudenåkomitéen gik ud af 2023 med et underskud på 84.820 kr. Underskuddet overføres til budget 2024 for Gudenåkomitéen. Der er i budgetopfølgningen for Gudenåkomitéen 2024 regnet med et overført overskud for 2023 til budget 2024. Underskuddet er mindre end forventet.

Regnskabet for sejladsområdet 2023

For sejladsområdet er årsresultatet uforbrugte midler på 701.743 kr., som overføres til sejladsbudgettet for 2024 til delvis finansiering af ny version af hjemmesiden sejladspaagudenaen.dk. Der er således disponeret med midlerne.

Begge regnskaber er bilagt til orientering, og placeres efter mødet på Gudenåkomitéens hjemmeside.

Bilag

Bilag 9: Regnskab – Gudenåkomitéen 2023

Bilag 10: Regnskab – Sejladsområdet 2023

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen om regnskaberne for hhv. Gudenåkomitéen og sejladsområdet 2023 til efterretning

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 14. Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter

Baggrund

Punktet har til formål at holde kommunerne indbyrdes opdaterede om lokale vandstandsudfordringer, klimatilpasningstiltag, naturgenopretningsprojekter, regulativrevisioner o.lign.

Bemærkninger fra Horsens Kommune

En kort status på Vestbirk projektet: Alle nødvendige myndighedsafgørelse er i høring – og der arbejdes på færdiggørelse af projektering og udbudsmateriale.

Bemærkninger fra Viborg Kommune

Langs Gudenåen i Viborg Kommune arbejdes der for tiden med realiseringen af GudenåStien og de faciliteter, der skal etableres i den forbindelse. Helt konkret arbejder vi på ruten fra Favrskov mod Gudenåcentralen. Her etableres ruteforløbet med spang/boardwalks, hævede stier, wayfinding samt Uderum Tange Sø. Alle dele forventes etableret i løbet af 2024.

Fra Gudenåcentralen og til Kjællinghøl arbejdes der stadig på Åpromenaden, som starter op igen i foråret. Her mangler etablering af toiletbygning og sauna samt badeanlægget ud i Gudenåen.

Bemærkninger fra Randers Kommune

Randers Kommune har lavet et klimatilpasningsprojekt ved Justesens Plæne i Randers midtby. Under etableringen har sejladsfaciliteterne været lukkede, men de vil atter være brugbare til sejladssæson 2024.

Sekretariatets bemærkninger

Om Gudenåmodellen: Der har i 2023 været arbejdet med en ansøgning til Innovationsfonden sammen med Teknologisk Institut, DMI, DHI og 2 virksomheder omkring Gudenåmodellen. Ansøgning fik desværre afslag, og bliver dermed ikke aktuel.

Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe har drøftet modellens videre drift som en ren kommunal opgave. Sammenholdes driftsudgifter med den anvendelse Gudenåmodellen havde og vil kunne få er det besluttet, at driften af modellen ikke føres videre. Modellen lukkes dermed ned. Modellen ligger gemt ved DHI i en periode og kan genstartes, hvis det skulle blive aktuelt.

Om Gudenå Helhedsplan: Sekretariatets projektleder inviteret til at holde oplæg på konference på Københavns Universitet om hvordan økosystemtjeneste-modeller virker i den kommunale forvaltning. Publikum er fortrinsvis forskere, embedsfolk og NGOer. Gudenå Helhedsplan anses som et godt eksempel på hvordan teori om økosystemtjenester kommer til at udfolde sig i praksis.

Bilag

Bilag 11. Justesens Plæne

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 15. Godkendelse af aktivitetsplan

Sekretariatet foreslår følgende aktiviteter frem til sommerferien

- **Møde i VOS Randers Fjord**

Dato: 3. maj 2024 (forventet heldagsmøde)

Sted: Kyst og Fjordcenteret, Voer Færgevej 123, 8950 Ørsted.

Forslag til punkter på dagsordenen

- opfølgning på det sidste VOS møde
- oplæg om Fjordens tilstand
- status for indsatsen
- ansøgning om midler til opsøgende arbejde osv.
- revision af vedtægter og/eller forretningsorden

- **Møde i Gudenåkomitéen**

Dato: fredag d. 21. juni 2024 (heldagsmøde inkl. 2½ times sejltur).

Sted: Horsens, forventeligt Sandvand Kro

Forslag til punkter på dagsordenen:

- Orientering om budgetforslag for Gudenåkomitéen 2025
- Opsamling på kommentering af ”På tværs med vilje”.
- Opsamling på medlemskommunernes udvalgsbehandling af GudenåPlanen
- Konferencen 6. september 2024
- Sejladsområdet

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at:

- Gudenåkomitéen godkender aktivitetsplanen frem til sommerferien

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 16. Eventuell